

Sygn. akt III U 97/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 czerwca 2014r. w Suwałkach

sprawy **B. Z.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

w związku z odwołaniem B. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 31 grudnia 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 31.12.2013r. odmówił B. Z. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 55 lat dla kobiet;

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;

- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił B. Z. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodniła wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wskazał, że przedłożone do wniosku o emeryturę świadectwo pracy nie spełniało wymogów formalnych oraz zawierało niezgodność stanowiska pracy. W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach za okresy pracy od 01.10.-23.11.1976r., od 10.05.-11.12.1977r., od 13.04.1978r. do 20.05.1979r., od 26.05.-24.10.1979r., od 21.03.-22.12.1980r., od 01.02.1981r. do 30.11.1982r., od 26.01.1983r. do 30.11.1983r., od 01.06.1983r. do 31.03.1992r. w Firmie (...) S.A. w S. na stanowisku drobiarza, w pełnym wymiarze czasu pracy, według Wykazu A Dział X poz. 8, pkt 1 stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14.07.1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach (Dz.U. MRLiGŻ Nr 33, poz. 7) wymieniono stanowisko drobiarza, natomiast zgodnie z wymienionym wykazem, działem, pozycją i punktem widnieje stanowisko ubojowiec. Ponadto świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych, gdyż nie zawiera pieczętki nagłówkowej.

W odwołaniu od tej decyzji B. Z. domagała się uwzględnienia okresów pracy do stażu pracy w warunkach szczególnych: od 01.10.1976r. do 23.11.1976r., od 10.05.1977r. do 11.12.1977r., od 13.04.1978r. do 20.05.1979r., od 26.05.1979r. do 24.10.1979r., od 21.03.1980r. do 22.12.1980r., od 01.02.1981r. do 30.11.1982r., od 26.01.1983r. do 30.11.1983r., od 01.06.1983r. do 21.10.1992r. – dot. zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w S. i od 22.10.1992r. do 31.03.1994r. w Firmie (...) S.A. w S.. Podczas bowiem tych okresów pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku drobiarza, które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) jest zaliczane do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Prace na tym stanowisku wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż odwołująca się jest członkiem OFE.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnione nie można było uznać.

Odwołująca się urodziła się w dniu (...)

Zgodnie z art. 184 ust. 1 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1.01.1999r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 stanowi zaś, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi zaś przepisami dotychczasowymi są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, stosuje się ono do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Paragraf 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że okresami

pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, zaś według § 4 ust. 1, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższego wynika więc, że aby ubezpieczony mógł otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy spełnieniu pozostałych warunków, musiała być przez niego wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat, przy czym w szczególnych warunkach, to w takich, jakie są wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia.

Trzeba również mieć na uwadze, że w wyroku z dnia 20.10.2005r. sygn. I UK 41/05 (LEX 195788) Sąd Najwyższy wskazał też, iż wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym, nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Podobnie w wyroku z dnia 1.06.2010r. sygn. II UK 21/10 (LEX 619638) Sąd Najwyższy stwierdził, iż dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jak dalej czytamy w tym wyroku w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.

Sąd Okręgowy w Suwałkach w pełni zgadza się z tym stanowiskiem Sądu Najwyższego. Akceptuje je nie tylko dlatego, że wiąże swoim autorytetem, ale i dlatego, że tak też uważa. Wynika ono bowiem z przepisów z przytoczonych aktów prawnych.

Odwołująca się, która w trakcie postępowania sądowego złożyła wniosek przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na rzecz Skarbu Państwa, domagała uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych następujących okresów zatrudnienia w (...) Zakładach (...): 01.10.1976r. - 23.11.1976r., 10.05.1977r. - 11.12.1977r., 13.04.1978r. - 20.05.1979r., 26.05.1979r. - 24.10.1979r., 21.03.1980r. - 22.12.1980r., 01.02.1981r. - 30.11.1982r., 26.01.1983r. - 30.11.1983r., 01.06.1983r. - 21.10.1992r. i w następcy prawnego Zakładów (...) - Usługowej (...) S.A. w S. od 22.10.1992r. do 31.03.1994r., wskazując, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała na stanowisku drobiarza. Za okresy pracy: 01.10.1976r. - 23.11.1976r., 10.05.1977r. - 11.12.1977r., 13.04.1978r. - 20.05.1979r., 26.05.1979r. - 24.10.1979r., 21.03.1980r. - 22.12.1980r., 01.02.1981r. - 30.11.1982r., 26.01.1983r. - 30.11.1983r., 01.06.1983r. - 31.03.1992r. przedłożyła świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w którym wskazano, iż jako drobiarz wykonywała prace „bezpośrednio na haki produkcyjnej Wydz.

Drobiarskiego”. Świadcstwo to jednak budziło uzasadnione wątpliwości, co do rzetelności z uwagi na braki formalne ale również z uwagi na okresy, jakie zostały w nim uwzględnione. Podkreślenia wymaga, iż ich suma nie daje 15 lat. Ponadto zapisy w obu świadectwach pracy nie pokrywają się z dokumentacją znajdująca się w aktach osobowych. Świadcstwo pracy tymczasem potwierdzające wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych, które jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244 §1 i 2 kpc podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej (np: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24.09.2008r. III AUa 795/08 – Lex 478688 i Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4.11.2008r. IIIAUa 3113/08 – Lex 552003).

Zauważyć natomiast należy, że w trakcie zatrudnienia w Zakładach (...) odwołująca się nie tylko rzeczywiście zajmowała stanowisko drobiarza, ale była okresowo również na dziale produkcji., a na okres od 01.12.1981r. do 30.11.1982r. zawarła umowę o prace na stanowisku świetlarki. Z akt osobowych wynika też, że od 01.04.1992r. powierzono jej obowiązki brygadzystki odcinka pierza. Podkreślenia też wymaga, że świadkowie - D. B. i K. R. zeznały, iż odwołująca się zawsze pracowała na tym dziale w okresie uboju gęsi, średnio 3 miesiące w roku. Sąd pominął tu zeznania świadków - D. H. i B. J., które zeznały, iż odwołująca stale pracowała w dziale pierza, gdyż odwołująca się nie była prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy, podczas której przesłuchano tych świadków. Praca na dziale pierza polegała na odbieraniu pierza, przenoszeniu go do suszarni, selekcji, suszeniu i pakowaniu do dalszego transportu. Z akt osobowych wynikało również, iż w okresie od 01.12.1982r. do 28.02.1983r. odwołująca się przebywała na urlopie bezpłatnym. W trakcie zatrudnienia odwołująca również chorowała na żółtaczkę, co powodowało jej całkowite wyłączenie z etapu produkcji i kontaktu z drobiem. Odwołująca się nie potrafiła wskazać dokładnej daty, jednak z powodu choroby nie pracowała na ubojni przez 3 miesiące.

Ocena powyższych ustaleń wymaga również dokładnego przytoczenia zapisów zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które w przemyśle drobiarskim dziale X dot. prac w rolnictwie i przemyśle rolniczo – spożywczym, pod pozycją 8 wskazuje prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt na następujących stanowiskach:

1. drobiarz (zawieszający drób na linii uboju bezpośrednio po odbiorze drobiu ze środków transportu);
2. ubojowiec drobiu;
3. skubacz drobiu;
4. patroszacz drobiu
5. schładzacz drobiu
6. pakowacz drobiu
7. lekarz weterynarii, weterynaryjny kontroler sanitarny, oglądacz zwierząt i mięsa – zatrudnieni w rzeźni.

Wśród powyższych stanowisk nie ma stanowiska drobiarza jako takiego, tylko drobiarz ze skonkretyzowanym dodatkowym zleceniem. Nie zostało również uwzględnione stanowisko pracownika pracującego przy pierzu. Powyższe zestawienie należy traktować jako element pomocniczy przy ocenie, czy praca odwołującej w spornym okresie była wykonywana w warunkach szczególnych, jednak analiza tych zapisów wskazuje jednoznacznie, iż tylko bojowiec pracujący bezpośrednio przy uboju drobiu w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Natomiast odwołująca się wykonywała różne czynności na etapie produkcji. Istotna jest bowiem nie nazwa zajmowanego stanowiska, a rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. Ponadto nie można pomijać faktu, iż od 01.04.1992r. odwołująca się została brygadzystką odcinka pierza, natomiast wcześniej, co najmniej przez 3 miesiące każdego roku pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała przy pierzu. Zatem okresy te, tak jak i okresy

choroby i urlopu bezpłatnego, podlegały wyłączeniu. Powodowało to, że odwołująca się nie ma wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając więc te wszystkie względy na uwadze, stwierdzić należy, że odwołująca się nie spełniła wszystkich warunków do otrzymania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Stąd Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

PW/mt